
ABONY VÁROS

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

2010-2016

PROGRAM

2009. október

Készítette:
Abony Város Önkormányzata
megbízásából a
Hazai Térségfejlesztő Zrt.

TARTALOMJEGYZÉK

1	AZ ELÉRNI KÍVÁNT KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK, CÉLÁLLAPOTOK MEGHATÁROZÁSA	3
1.1	A LEVEGŐMINŐSÉG JAVÍTÁSÁT, A ZAJ-ÉS REZGÉS TERHELÉS CSÖKKENTÉSÉT SZOLGLÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	3
1.2	A FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁST SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	4
1.3	ENERGIAGAZDÁLKODÁS RACIONALIZÁLÁSÁT SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	4
1.4	HELYI ÉRTÉKEK VÉDELME, ZÖLDFELÜLETFEJLESZTÉST SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	5
1.5	A KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁST SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	6
1.6	KÖRNYEZETBIZTONSÁG NÖVELÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	7
1.7	KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLELET FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLKITŰZÉSEK	8
2	KÖRNYEZETVÉDELMI AKCIÓPROGRAMOK.....	9
2.1	A LEVEGŐMINŐSÉG JAVÍTÁSA, A ZAJ-ÉS REZGÉS TERHELÉS CSÖKKENTÉSE.....	9
2.1.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>9</i>
2.1.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>10</i>
2.1.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>11</i>
2.2	A FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS BIZTOSÍTÁSA	13
2.2.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>13</i>
2.2.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>15</i>
2.2.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>16</i>
2.3	ENERGIAGAZDÁLKODÁS RACIONALIZÁLÁSA	17
2.3.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>17</i>
2.3.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>21</i>
2.3.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>22</i>
2.4	HELYI ÉRTÉKEK VÉDELME, KÜL- ÉS BELTERÜLETI ZÖLDFELÜLETFEJLESZTÉS	23
2.4.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>23</i>
2.4.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>24</i>
2.4.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>25</i>
2.5	A KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE	27
2.5.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>27</i>
2.5.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>28</i>
2.5.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>28</i>
2.6	KÖRNYEZETBIZTONSÁG NÖVELÉSE.....	29
2.6.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>29</i>
2.6.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>30</i>
2.6.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>30</i>
2.7	KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLELET FEJLESZTÉSE	32
2.7.1	<i>A célok megvalósításához szükséges intézkedések</i>	<i>32</i>
2.7.2	<i>Hatások/mutatók.....</i>	<i>33</i>
2.7.3	<i>Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz</i>	<i>34</i>
3	IRODALOMJEGYZÉK.....	35

1 AZ ELÉRNI KÍVÁNT KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK, CÉLÁLLAPOTOK MEGHATÁROZÁSA

1.1 A levegőminőség javítását, a zaj-és rezgés terhelés csökkentését szolgáló célkitűzések

A 2008. április 14-én elfogadott új levegőminőségről szóló irányelv alapján a tagállamoknak 2020-ig a 2010-es értékekhez képest átlagosan ötödével kell mérsékelniük a finom por koncentrációját a városi területeken. 2015-ig már 20 mikrogramm/köbméter alá kell csökkenteni a por jelenlétét. A meglévő légszennyezettségi határértékeken az új irányelv nem változtat. Ugyanakkor egyes határértékek eléréséhez nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamoknak azokon a területeken, ahol nehézséget okoz megfelelni az előírásoknak. Így az irányelv hatályba lépését követően három évig (2011 közepéig), vagy a nitrogén-dioxid és a benzol esetében legfeljebb öt évig (2010—2015) el lehet halasztani a korábban már szabályozott, nagyobb szemcsékre vonatkozó határérték teljesítését.

A program célja, hogy az élhető település és az emberi egészség érdekében a településen csökkenjen a közlekedésből, valamint az egyéb, gazdasági tevékenységből eredő levegő- és zajszennyezés.

Célok/célállapotok:

- Levegő szennyezettségének csökkentése, a levegő minőség javítása:
 - Az ipari eredetű emisszió csökkentése (gázok, toxikus anyagok, szálló és ülepedő por, egyéb szennyezők)
 - A talaj eredetű porterhelés csökkentése
 - A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése
 - A fűtésből származó légszennyezés további csökkentése
 - A bűzszenyezések mérséklése
 - a kül- és belterületi úthálózat fejlesztése
 - a kerékpárúthálózat kiépítése
- szennyezőforrások felmérése, adatgyűjtés, rendszeres mérések
- légszennyező és zajforrások pontos nyilvántartása
- A pollenszennyezettséggel összefüggő asztmás és allergiás megbetegedések visszaszorítása
- A légszennyezéssel összefüggő légúti és egyéb betegségek kialakulásának csökkentése
- A közlekedési eredetű zaj- és rezgésterhelés további csökkentése
 - A lakosság nyugodt pihenésének biztosítása
- Önkormányzati levőtisztaság-védelmi rendelet betartatása
- Önkormányzati zajrendelet és parlagfűről szóló rendelet megalkotása és betartatása

1.2 A fenntartható vízgazdálkodást szolgáló célkitűzések

A 2000. december 22-én hatályba lépett, 2000/60/EK irányelv (az EK Víz Keretirányelve, a továbbiakban: Keretirányelv), az EK víz-politikája érvényesítésének legfontosabb eszköze. A Keretirányelv előírásai szerint az Európai Unió tagállamaiban 2015-ig jó állapotba kell hozni minden olyan felszíni és felszín alatti vizet, amelyek esetén ez egyáltalán lehetséges és fenntarthatóvá kell tenni a jó állapotot, mely alapja a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat elősegítése.

Célok/célállapotok:

A felszíni vizek minőségével kapcsolatos célok

- A felszíni vízkészletek vízmennyiségének védelme
- A felszíni vizek vízminőségének javítása
 - A felszíni vizek szennyezőforrásainak csökkentése, további szennyeződések megakadályozása
 - Az felszíni vízfolyásokba bevezetett rossz minőségű tisztított szennyvizek által okozott terhelés csökkentése
 - A vízfolyások természet-közeli állapotának elérése
- a vizekkel kapcsolatban lévő ökoszisztémák védelme, állapotuk javítása

A felszín alatti vizek minőségével kapcsolatos célok

- A vízháztartás egyensúlyának kialakítása és megőrzése érdekében a felszín alatti vízkészletek felhasználásának mérséklése
- az ivóvízellátás vízminőségi problémáinak rendezése
 - az üzemelő vízbázisok biztonságba helyezése,
- a termálvíz vagyon megóvása, fenntartható hasznosítása
- vízminőség javítása: a szennyezőanyagok kibocsátásának (emissziójának) csökkentésével, további szennyezésének megakadályozásával, szennyezőforrások megszüntetésével. Az ivóvízhálózatok, és vízszolgáltatató létesítmények korszerűsítése

1.3 Energiagazdálkodás racionalizálását szolgáló célkitűzések

Az ország 40/2008. (IV) OGY- határozattal elfogadott 2008–2020-as időszakra vonatkozó energiapolitikájának három legfontosabb célkitűzése között szerepel a fenntartható fejlődés biztosítása. A fenntartható fejlődés csak a megújuló energiák minél nagyobb arányú felhasználásával képzelhető el. A megújuló energiaforrások a természeti folyamatok során folyamatosan rendelkezésre állnak, újrateheremődnek (nap-szél, geotermikus-és vízenergia, biomassza, hidrogén). Ezzel szemben a fosszilis tüzelőanyagok (kőszén, kőolaj, földgáz) nem megújuló energiaforrások. A megújuló energiaforrások használatával nemcsak környezetünk állapota javulna, de az energiaimport függőségünk is jelentősen csökkenne.

Célok/célállapotok:

- Energiafelhasználás csökkentése
- Az energia minél nagyobb arányban történő felhasználása, azaz kevés veszteséggel járjon
- Az energiafelhasználás helyéhez minél közelebb történő előállítás
- Importfüggőség csökkentése
- országos szinten el kell érni, hogy az energiafelhasználás a 2008–2016-os időszak kilenc évében évi 1-1%-kal mérséklődjön
- 2020-ra a megújuló energiahordozók 15% körüli részarányát kell biztosítani országos szinten. Ez egy kicsit magasabb, mint az EU 2008-ban meghatározott elvárása, amely szerint 2020-ra a megújuló energiahordozók részarányát a jelenlegi 4,9%-ról 13%-ra kell növelni, ezáltal
 - csökkenten a fosszilis energiahordozók felhasználása
 - csökken az energiaimport függőség

1.4 Helyi értékek védelmét, zöldfelületfejlesztést szolgáló célkitűzések

A település mezőgazdasági területeire és zöldfelületeire vonatkozó célkitűzések főleg a környezetileg és természetileg kedvezőbb területhasználatban, a természetközeli területek növelésében, az aktív területeken a többszintes növénytakarók szorgalmazásában és a természeti értékek hathatósabb megőrzésében fogalmazhatók meg.

A mezőgazdasági használatot össze kell hangolni a környezeti és természeti adottságokkal, melynek a mezőgazdasági művelési ágak megváltozásában, és a környezeti-természeti viszonyokhoz történő jobb alkalmazkodásban kell megnyilvánulnia. A cél egy olyan területhasználat elérése, mely alkalmazkodik a túlnyomóan mezőgazdasági területhasználati szándékhoz, ugyanakkor figyelembe veszi a környezeti adottságokat, és a művelési ágakat annak megfelelően alakítja át.

A még meglévő természetközeli területeken az intézkedések elsődleges célja a megőrzés. Erre az illetékes Nemzeti Park Igazgatóságnak is vannak további tervei, de a természetvédelmet helyi szinten is szorgalmazni, népszerűsíteni, szabályozni szükséges.

Fontos a történelmi, kulturális, népi és természeti értékek fokozott védelmével a település vonzerejének növelése. További cél a település zöldfelületének mennyisége és minőségi javítása, az „élhetőbb” és egészségesebb lakóhely kialakítása érdekében.

Természet és tájvédelem

Célok/célállapotok:

- A kritikusan alacsony erdősültség arányának növelése a művelési-ág váltások elsődleges célja. A jelenlegi 4%-os erdőterületi arányt legalább az országos átlag szintjére kellene emelni (19%), mely még mindig elmarad a környezetileg optimálistól (24-26%).
- Az intenzíven hasznosított szántóterületek a településen igen nagy arányt képviselnek. A fentiekben célzott intézkedések a szántóterületek arányának csökkentése felé mutatnak. A megmaradó – várhatóan továbbra is nagymértékű – szántóterületi arányt a mezővédő erdősávok további kialakításával lehet természetvédelmi szempontból

tompítani. A mezővédő erdősávok telepítésének a célja a honos állat- és növényvilág számára élettér nyújtása (ökológiai folyosók), a különböző, a gazdálkodásra is kedvezőtlenül ható környezeti károk mérséklése (erózió, szél, stb), illetve jobb mikroklimatikus viszonyok megteremtése.

- A természet védelmét helyi szinten is szabályozni szükséges. Ezért a természetvédelmi intézkedések célja, hogy a település településein a helyi természeti értékek feltárásra kerüljenek, és az értékek megőrzése rendeleti úton is biztosított legyen.

Épített környezet védelme

Célok/célállapotok:

- az épületek állagának a felmérése
- a sérült épületek rendbehozatala
- műemlékek védelme

Zöldfelületfejlesztés

Célok/célállapotok:

- A belterületeken a fás területek, és az aktív zöldfelületek arányának a növelését ugyanúgy meg kell célozni - településközponton kívül is - mint a külterületeken.
- intézményi területek zöldfelületének növelése
- a hiányos belterületi fasorok pótlása

1.5 A korszerű hulladékgazdálkodást szolgáló célkitűzések

Elsődleges cél a hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése és a képződő hulladék minél nagyobb arányú hasznosítása. A cél az unió VI. Környezetvédelmi Akcióprogramja értelmében 2000-2010 között a hulladék mennyiségének 20%-os, 2050-ig 50%-os csökkentése, különleges hangsúlyt fektetve a veszélyes hulladékok mennyiségének redukálására.

Az Unió hulladékgazdálkodása három elven alapul:

1. *A hulladék-képződés megelőzése*
2. *Hasznosítás és újrahasználat*
3. *A hulladék biztonságos ártalmatlanításának fejlesztése, monitoring*

Magyarországon a hulladékgazdálkodási stratégiát az Országos Hulladékgazdálkodási Terv határozza meg (OHT 2003-2008), és az erre épülő területi, illetve helyi hulladékgazdálkodási tervek. Az Önkormányzatok hulladékgazdálkodási célkitűzéseit, és a szükséges intézkedéseket a helyi hulladékgazdálkodási tervek határozzák meg részletesen, ezért a környezetvédelmi programban csak a legfontosabb Önkormányzati hatáskörbe tartozó célokra, és intézkedésekre térünk ki.

Célok/célállapotok:

- a hulladéklerakóra - a települési szilárd hulladék részeként - kerülő biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséget tömegben mérve az 1995-ben országos szinten képződött - a települési szilárd hulladék részét képező - biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1. napjáig 35%-ra kell csökkenteni.

- szelektív hulladékgyűjtés teljessé tétele (a csomagolási hulladékokra kiterjedő szelektív gyűjtést 2012-re az ország lakosságának 80%-a számára hozzáférhetővé kell tenni)
- az illegális hulladéklerakások megakadályozása, felszámolása
- régi, felhagyott hulladék lerakó rekultiválása
- a végső lerakóhelyre kerülő veszélyes és nem-veszélyes hulladék mennyiségének egyaránt mintegy 20%-os csökkentése
- az állati eredetű hulladékok begyűjtését és kezelésének hosszú távú megoldása
- szennyvíziszap minél nagyobb arányú hasznosítása
- az inert hulladékok 40%-os hasznosítási arányának biztosítása
- a zöld hulladékok komposztálása – házi komposztálás is ide értendő – és a komposzt hasznosítása

1.6 Környezetbiztonság növelését szolgáló célkitűzések

Belvízvédelem

Elsődleges cél, hogy a belvízbiztonság a lehető legmagasabb szinten valósuljon meg a település területén, a környezet-és természetvédelmi elvárásoknak is eleget téve. Ezt az Európai Unió új víz-politikájának és az ennek érvényesítését biztosító Víz Keretirányelv előírásainak betartásával kell végezni.

Célok/célállapotok:

- a belvízcsatorna hálózat fejlesztése, rekonstrukciója, karbantartása az ökológiai és belvízvédelmi szempontok együttes érvényesítésével
- a gazdálkodás, és tájhasználat összehangolása a vízrajzi adottságokkal

Vízminőségkárelhárítás

A Víz Keretirányelv előírja azt, hogy intézkedéseket kell tervezni az árvizek által okozott jelentős szennyezések hatásainak megelőzésére és/vagy csökkentésére, az ilyen eseményeket észlelő, vagy azokra figyelmeztető rendszerek létrehozására és a vízi ökoszisztémák veszélyeztetésének csökkentésére. Ezeknek az intézkedéseknek is bele kell kerülniük a vízgyűjtő gazdálkodási tervekbe.

Célok/célállapotok:

- Megelőzés, olyan technológiák alkalmazása, olyan szabályozás-ellenőrzés kialakítása, mely minimálisra csökkenti a káreseményeket.

Aszály elleni védelem

Az aszálykárok elhárítása érdekében a legfőbb feladat a nagytérségek közötti vízátvitelt biztosító rendszerek létesítése, üzemeltetése, továbbá a tulajdonában lévő műveken a vízviesszatartás, a vízkészletek megőrzésének megteremtése. E tevékenység eredményeként mind a települési vízgazdálkodás, a rekreáció, az ipari és mezőgazdasági termelés, mind az ökológia vízbeszerzési lehetőségei a szárazság idején is megteremthetők. Az aszály káros

hatásainak csökkentéséhez sokrétű, körültekintő intézkedésekre, a tájhasználati szemlélet alapvető megváltoztatására lesz szükség.

Célok/célállapotok:

- a víztározás lehetőségeinek fejlesztése
- az egyre aszályosabbá váló éghajlathoz alkalmazkodó tájhasználat

Civilizációs veszélyhelyzetek elhárítása

Célok/célállapotok:

- a környezetet és a lakosságot veszélyeztető veszélyekre való hatékony felkészülés megvalósulása

1.7 Környezeti tudat és szemlélet fejlesztését szolgáló célkitűzések

Az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól 54.§ értelmében minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére. A környezeti tudatosság nagymértékben hiányzik az emberekből. A környezettudatos magatartás terjedésének meghatározó akadálya az ismerethiány. A környezeti ismeretek terjesztése és fejlesztése (óvodai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés, könyvkiadás) elsősorban állami és önkormányzati feladat. A környezeti oktatásnak és ismeretterjesztésnek az alapvető komplex (természettudomány-ökológiai, társadalomtudományi, műszaki-technikai) ismereteken túl a szakmák gyakorlásához szükséges környezetvédelmi ismeretekre, a környezetet veszélyeztető tevékenységekre, a veszélyhelyzet megelőzésének és elhárításának alapvető kérdéseire, az egészséget befolyásoló környezeti hatásokra, továbbá a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok és kötelezettségek ismertetésére is ki kell terjednie.

Célok/célállapotok:

- környezetvédelmi nevelés és oktatás, képzés fejlesztése,
- környezettudatosság erősítése, közvetítése az oktatásban,
- a társadalmi részvétel fokozása a környezetvédelemmel kapcsolatos döntéshozatali folyamatokban,
- a társadalom környezeti értékrendjének és a tömegtájékoztatásnak a javítása,
- környezettudatos intézményműködtetés,
- környezetbarát fogyasztói magatartási formák kialakítása, folyamatos lakossági ismeretterjesztés

2 KÖRNYEZETVÉDELMI AKCIÓPROGRAMOK

2.1 A levegőminőség javítása, a zaj-és rezgés terhelés csökkentése

2.1.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

Az elmúlt időszakban a közlekedési eredetű kibocsátások, és ezen belül is a közúti gépjárműforgalom kibocsátásai a levegőminőségi és zajterhelési problémák egyik legfontosabb okozóiá váltak. A településen az önkormányzati belterületi közutak alacsony kiépítettségűek. A burkolatlan utak rontják a településképet és növelik a por és zajszennyezést. Nincs kiépített kerékpárút-hálózat. A település kisebb-nagyobb mértékben, de fertőzött parlagfűvel, és egyéb allergén növényvel.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (MFt)
I. Közlekedésből eredő lég- és zajszennyezés csökkentése			
1	Bel- és külterületi úthálózat kiépítése, felújítása	Folyamatos	1500
2	Kerékpárút-hálózat kiépítése	Folyamatos	300
3	Belterületi forgalomcsillapítás, forgalomkorlátozás	2010-2013	10
4	Járdaépítési, valamint felújítási program kidolgozása és végrehajtása	2010-2015	150
Megvalósító, költségviselő: - Önkormányzat - Magyar Közút Kht Pest Megyei Területi Igazgatósága - Pest Megyei Közlekedési Felügyelet			
Forrás: - Közép-Magyarország regionális OP pályázata (KMOP) Jelenleg fut: KMOP-2009-2.1.1/A : A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztésének kiemelt projektjei - Decentralizált keret - Közlekedés Operatív Program (KÖZOP) pályázatok			
II. Gazdasági és egyéb tevékenységből eredő légszennyezés csökkentése			
5	Levegőminőség folyamatos ellenőrzése	Folyamatos	-
6	Levegővédelemmel összefüggő tájékoztatás és információs rendszer fejlesztése	Folyamatos	5
7	A település parlagfű fertőzöttségének a pontos feltérképezése	2010-2011	0,1
8	Lakosság tájékoztatása az allergiát okozó gyomok veszélyességéről	Folyamatos	1
9	Parlagfű és más allergén gyomok irtása	Folyamatos	2
Megvalósító, költségviselő: - Önkormányzat - Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi, Vízügyi Felügyelőség - ÁNTSZ Közép- magyarországi Regionális Intézete - a parlagfűvel szennyezett terület tulajdonosa			
Forrás: Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) Jelenleg fut: KEOP- 7.6.3.0/09Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (E-			

környezetvédelem)			
• Közmunka Programok (FMM Közmunka Tanács) • „Parlagfümentes Magyarországért” Tárcaközi Bizottság pályázata			
III. Egyéb levegő-, valamint zajvédelmi intézkedések			
	Zajvédelmi rendelet megalkotása	2010	-
	Parlagfűről szóló rendelet megalkotása	2010	-
Megvalósító, költségviselő: • Önkormányzat			
Forrás: -			

2.1.2 Hatások/mutatók

Környezeti, társadalmi és gazdasági hatások:

- Csökken a lakosságot érintő légszennyezés, valamint zajterhelés
- Népszerűbbé válik a kerékpáros közlekedés
- Élhetőbb település alakul ki
- A település vonzereje nő

Mutatók:

- Közlekedési eredetű lég-, zajszennyezés, illetve rezgés csökkenése
- Közúti forgalom csökkenése a települések belterületén
- A közlekedés biztonságosabbá válása
- Burkolt utak arányának növekedése
- Megépült, felújított bel- és külterületi utak hossza
- Kerékpárforgalom növekedése
- Csökken az allergizáló gyomnövények, főként a parlagfű mennyisége

2.1.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Közlekedésből eredő lég- és zajszennyezés csökkentése	
Európai Unió Irányelv	
1999/30/EK a környezeti levegőben lévő kén-dioxidra, nitrogén-dioxidra és nitrogén-oxidokra, valamint porra és ólomra vonatkozó határértékekről a környezeti levegő minőségének fenntartása ott, ahol az jó minőségű, és minőségének javítása más esetekben a kén-dioxid, nitrogén-dioxid és nitrogén-oxidok, por és az ólom koncentrációi tekintetében	
Országos/regionális program	
<i>II. Nemzeti Környezetvédelmi Program:</i> Éghajlatváltozási akcióprogram - Közlekedési eredetű szennyezőanyag-kibocsátások mérséklése Környezetegészségügyi és élelmiszerbiztonsági akcióprogram - A zaj elleni védelem, a kémiai és sugárbiztonság javítása Városi környezetminőség akcióprogram - Közlekedési eredetű települési környezeti problémák csökkentése Cél: a közlekedési eredetű településkörnyezeti problémák mérséklése <i>Közlekedéspolitikai koncepció 2003-2015</i> - A közlekedési infrastruktúra környezetbarát módon, valamint a természeti és táji értékek megőrzése figyelembevételével történő fejlesztése <i>Közép-Magyarországi Régió Stratégiai Terve 2007-2013</i> - A Régió közlekedési rendszerének fejlesztése a közösségi és környezetkímélő közlekedés területén <i>Közép-magyarországi Operatív Program 2007-2013</i> - A versenyképesség keretfeltételeinek fejlesztése-közlekedésfejlesztés	
Megyei szintű programok	
<i>Pest megye III. Környezetvédelmi Programja</i> Egészséges települési környezet stratégia program: Közlekedés átszervezése	

II. Gazdasági és egyéb tevékenységből eredő légszennyezés csökkentése

Európai Unió Irányelv

96/62/EK a környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről: határérték alatt tartani a szennyezőanyag szintjét, és törekedni a fenntartható fejlődéssel összhangban a legjobb környezeti levegőminőség megtartására

Országos program:

II. Nemzeti Környezetvédelmi Program

- Környezetegészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Akcióprogram: a kültéri és beltéri levegőminőség okozta egészségügyi kockázatok mérséklése

Cél: a települési környezetminőség javítása

Megyei szintű programok

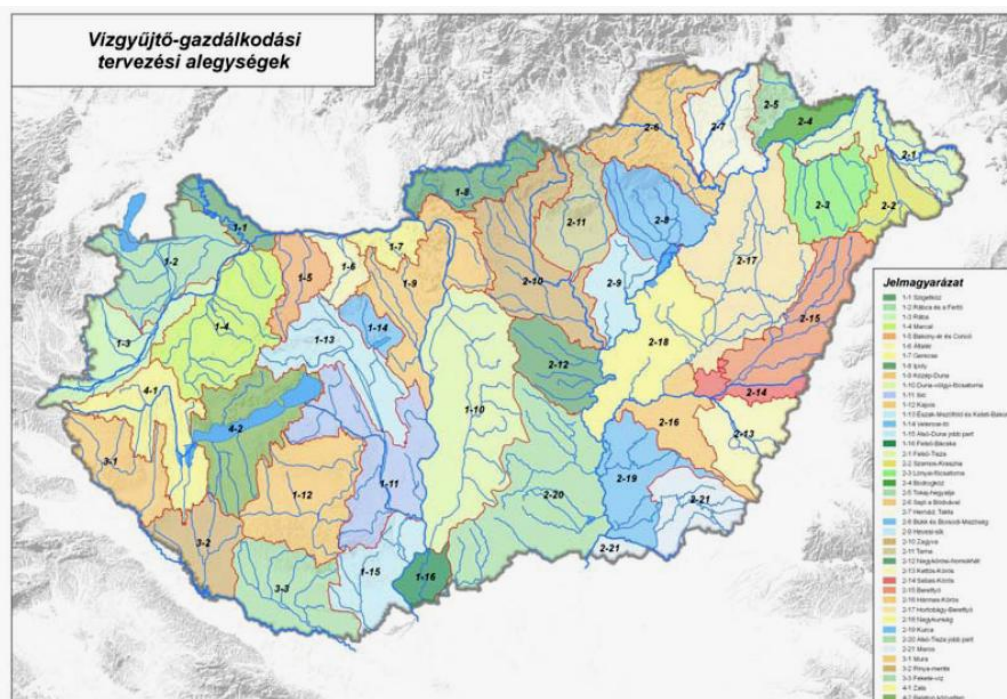
Pest megye III. Környezetvédelmi Programja

- Egészséges települési környezet stratégia program: Imissziós mérőhálózat bővítése és zajszennyezés monitoring hálózat kiépítése

2.2 A fenntartható vízgazdálkodás biztosítása

2.2.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

A fenntartható vízgazdálkodást, és az európai uniós elvárásoknak való megfelelést a Víz Keretirányelvre épülő (2000/60/EK irányelve „az európai közösségi intézkedések kereteinek meghatározásáról a víz politika területén”, azaz az ún. Víz Keretirányelv), különböző szintű vízgazdálkodási tervek alapján tudja biztosítani Magyarország. A VKI illetve a Vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004 (VII.21.) Korm. rendelet előírja, hogy 2009. december 22-ig Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT) kell készíteni az EU országok, így Magyarország teljes területére is. A tervet 6 évenként kell felülvizsgálni. Magyarországon a tervezés közbenső lépcsőjét olyan tervezési egységek jelentik, amelyek a belső vízgyűjtőterületekhez igazodnak: így alakult ki a 42 tervezési alegység.

Forrás: Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási terve

Abony település a 2-12-es jelű, Nagykőrösi-homokhát tervezési alegységhez tartozik. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységek tervét a hatáskörrel rendelkező hatóságok, valamint egyéb érintett államigazgatási szervek közreműködésével, a vízgazdálkodási tanácsokról szóló külön jogszabály szerinti területi vízgazdálkodási tanács jóváhagyásával a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok dolgozzák ki. Az alegység vízgazdálkodási tervét a KÖTI-KÖVÍZIG feladata összeállítani. A közeljövőben kezdődik vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés folyamatába a társadalom bevonása.

A település közigazgatás területén lévő vízfolyások vízminőségi szempontból szennyezettek. A felszíni vizek szennyező forrásai főleg a rossz minőségű szennyvízbevezetések, illetve az illegális hulladéklerakásokból bemosódó szennyezőanyagok.

A vizsgált területen több ivóvíz kút is található, fontos feladat a felszín alatti ivóvíz bázis minőségének védelme, ezért a lehető legkisebbre kell mérsékelni a talaj- talajvíz szennyezését, így megakadályozva a vízbázis sérülését.

Abony település ivóvize a 201/2001. (X. 25.) Korm. Rendelet¹ 6. sz. melléklete alapján 10 µg/l-nél nagyobb arzénszennyezésű besorolású, melynek értelmében 2009. december 25-ig el kell végezni az ivóvízminőség javítását, az arzéntartalom határérték alá csökkentését biztosítani kell. Ivóvizek arzénmentesítésére több módszert is kidolgoztak már. Ilyen módszer pl. a fordított ozmózis, szűrés, vas-hidroxidos adszorpció. Létezik továbbá olyan nanotechnológiai eljárással előállított adszorbens, melynek aktív szén hordozó anyagáról az arzénszennyezést tartalmazó vas-oxid-hidroxid szemcsék nem tudnak leválni, így nem tudják a vizet visszaszennyezni. Az új technológia alkalmazásával az adszorbens egyszerűen és gazdaságosan állítható elő, a technológia ipari és háztartási méretekben egyaránt alkalmazható. A kísérletek tanulsága szerint az új eljárással előállított szorbenssel kezelt 20-30 µg/l koncentrációjú arzénos víz arzéntartalma jóval a 10 µg/l-es egészségügyi határérték alá, akár 0,2 µg/l-re is csökkenthető

Az arzén eltávolítása tehát megfelelő technológiával lehetséges, azonban sok esetben gazdaságosabb más megfelelő minőségű forrás bekapcsolása a vízellátásba vízkeveréssel vagy kizárólagos ivóvíz forrásként.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (Mft)
I. Szennyező anyagok kibocsátásának csökkentése (települési szennyvíz kezelése)			
1	A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettségének további növelése	folyamatosan	1000
2	Szennyvíztisztító telep korszerűsítése	Folyamatos	100-500
3	A lakosság ösztönzése a szennyvíz hálózatra való csatlakozásban különféle szabályozó eszközökkel (pl.: talajterhelési díj)	folyamatos	-
4	Szennyvíziszapok hosszú távú hasznosításának megoldása (mezőgazdasági elhelyezés, komposztálás, energetikai célú felhasználás stb.)	2016	1-100
5	A szennyvíz és csapadékvíz elvezetésére vonatkozóan a 253/1997. (XII.20) Korm. Rendelet vonatkozó előírásait kell alkalmazni	folyamatos	-
6	Közcsontra rákötött ingatlanok esetén, ahol előtisztítás szükséges, erre alkalmas műtárgy beépítése és engedélyeztetése szükséges	folyamatos	-
Megvalósító, költségviselő: Önkormányzat, szennyvíztisztító-telep üzemeltető szervezet			
Forrás: A fejlesztések EU források és hazai társfinanszírozás segítségével, önkormányzati önerő hozzáadásával valósulhatnak meg. A működtetést (beleértve a pótlásokat) a fogyasztók finanszírozzák a szolgáltatási színvonal és a kiépítettség fejlődése következtében emelkedő díj révén.			
KEOP-2009- 1.2.0. Szennyvíz-elvezetés és tisztítás			
II. Egyéb pontszerű és diffúz szennyező források megszüntetése			
7	Felszíni és felszín alatti víz szennyező források megszüntetése (pl. felhagyott hulladéklerakók rekultiválása, kármentesítés)	2015	-
8	Engedély nélküli vízkivételek visszaszorítása, ellenőrzéssel, szigorúbb hatósági intézkedésekkel	Folyamatos	-

¹ 201/2001. (X. 25.) Korm. Rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről

Megvalósító, költségviselő:

- vízhasználat engedélyese,
- szennyezett terület tulajdonosa (károkozó, vagy kárfelelősség miatt),
- önkormányzat, szennyvízelhelyezést végző szolgáltató,
- hulladéklerakó tulajdonosa (önkormányzat v. egyéb), üzemeltető.
- Illetékes vízügyi igazgatóság

Forrás:

- KEOP – 2009 - 1.2.0, Szennyvízelvezetés és tisztítás
- KEOP –2009 - 2.3.0, A települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése
- KEOP – 2009 – 2.2.1, Komplex vízvédelmi beruházások

III. Ivóvízminőség javítása, ivóvízbázis védelem

9	Ivóvízminőségi problémák megszüntetése, a szennyező összetevők határérték alá csökkentése. A korszerűtlen ivóvízhálózatok, és vízműtelepek felújítása.	2013	200
10	Üzemelő vízbázis diagnosztikai vizsgálata, biztonságba helyezése	2016	20

Megvalósító, költségviselő:

- Vízmű
- Önkormányzat

Forrás: Az ivóvízminőség javítása az önkormányzati fejlesztések EU pénzek és hazai társfinanszírozás segítségével, önkormányzati önerő hozzáadásával valósulhatnak meg. A működtetést (beleértve a pótlásokat és rekonstrukciókat) a fogyasztók finanszírozzák a díjon keresztül.

- KEOP –2009 - 1.3.0, Ivóvízminőség javítása
- KEOP - 2009 - 2.2.2 - A Víz Keretirányelv végrehajtásához kapcsolódó monitoring rendszerek fejlesztése

2.2.2 Hatások/mutatók*Környezeti hatások:*

- felszíni vizek minőségének javulása
- felszín alatti vizek minőségének javulása
- Az élővizekbe bocsátott szennyvizekre vonatkozó határértékek betartatása
- a szennyvíziszapok nagyobb arányú hasznosításával csökken a biológialailag lebomló szerves anyag hulladéklerakókon történő elhelyése, mely egy fontos hulladékgazdálkodási célkitűzés
- a közegészségügy javulása
- Az ivóvíz minőségének javulása
- Az infrastrukturális szolgáltatás bővülésével a település megítélése javul, vonzereje megtartó képessége nő

Mutatók:

- a felszín alatti víz nitrogén, ammónia és egyéb szennyezőanyag koncentrációjának csökkenése
- a szennyvízcsatorna-hálózat hosszának növekedése
- a szennyvíztisztító telep hatékonyságának, kihasználtságának növekedése
- a szennyvízcsatorna-hálózatra történő rákötések számának növekedése
- az ivóvíz szennyezőanyag tartalmának határérték alá csökkenése
- illegális felszín alatti vízkivétel számának csökkenése

2.2.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Települési szennyvizek kezelése	
EGK Irányelv	
91/271 EGK Irányelv a települési szennyvíztisztításról: - kötelező feladatként írja elő a tagállamok részére bizonyos nagyságrend felett - a települések szennyvizeinek gyűjtését és tisztítását. 86/278 EGK Irányelv a szennyvíziszapokról: - Gondoskodni kell a szennyvíztisztító telepekről kikerülő kezelt szennyvíziszap minél nagyobb arányú hasznosításáról, illetve ártalommentes elhelyezéséről	
Országos program	
Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program (Szennyvízprogram), melynek célja a környezet megóvása az elégtelen módon tisztított szennyvíz-kibocsátások káros hatásaitól.	
Megyei program	
Pest megye III. Környezetvédelmi Programja A vízminőség komplex védelme stratégiai program	

II. Egyéb pontszerű és diffúz szennyező források megszüntetése	
EGK Irányelv	
80/68/EGK: A felszín alatti víz egyes veszélyes anyagok által okozott szennyezés elleni védelme - Környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése irányelv (IPPC) (96/61/EK) - Nitrát irányelv (91/676/EGK)	
Országos program:	
Országos Környezeti Kármentesítési Program (Önkormányzati kármentesítési alprogram): célja a szennyezések számbavétele, az ezzel kapcsolatos információk gyűjtése és közreadása, valamint az állami felelősségi körbe tartozó, feltárt szennyezések káros hatásainak csökkentése, illetve felszámolása.	
Megyei Program	
Pest megye III. Környezetvédelmi Programja A vízminőség komplex védelme stratégiai program	

III. Ivóvízminőség javítása, ivóvízbázis védelem	
EGK Irányelv	
Irányelv az emeberi fogyasztásra szánt ivóvíz minőségéről (80/778/EGK), ahogyan a (98/83/EK) irányelv módosította: Meg kell tervezni, és el kell végezni a szolgáltatott ivóvíz minőségének javításához szükséges műszaki beavatkozásokat az irányelvben rögzített határértékek teljesítése céljából	
Országos/regionális program	
Ivóvízminőség-javító Program: a távlati cél 2013-ig felszámolni az egész ország közüzemi vízellátásában az egészséget befolyásoló valamennyi ivóvízminőségi problémát.	
Megyei Program	
Pest megye III. Környezetvédelmi Programja A vízminőség komplex védelme stratégiai program	

2.3 Energiagazdálkodás racionalizálása

2.3.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

Az energia árának folyamatos növekedése, a meg nem újuló források kimerülésének veszélye, a környezeti hatások felerősödése, olyan kutatás-fejlesztési aktivitásokat kíván, amelyek a termelés és fogyasztás területén racionalizálási intézkedéseket tesz lehetővé. Az energia folyamatos biztosítása a természeti környezetünkre is jelentős hatással van, így a fenntartható fejlődés szempontjainak érvényre juttatása szintén fontos kérdésként merülnek fel.

Az alternatív energiafajták használatára való áttérés számos területen indokolt lehet, ugyanis az alternatív energiák jelentős részének az árán felül egyéb előnyei is vannak. Az energiatermelés költségeinek folyamatos emelkedése mellett a környezetvédelem szempontrendszerének a bővülése is egyre inkább siettetni ezt a folyamatot.

A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia elterjedésének elősegítése érdekében született meg a 2001/77/EK irányelv, amely konkrét, kötelezően elérendő célokat jelölt meg 2010-re az egyes tagországok számára. Az irányelvben szereplő célkitűzés, hogy az EU-ban a megújuló alapon termelt villamos energia teljes villamos energiafelhasználásban vett részaránya 2010-re érje el a 21%-ot. Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozáskor kötelezettséget vállalt arra, hogy a megújuló bázisú villamos energia termelés részaránya 2010-re eléri a 3,6%-ot.

Abony kedvező természeti adottságokkal rendelkezik egyes megújuló energiaforrások területén. Jelenleg a megújuló energiaforrások részesedése az energiafelhasználásban alacsony, melyet leginkább a környezettudatosság alacsony szintje, információhiány és az egyelőre magas beruházási költségek indokolnak.

Az alternatív energiaforrásoknak igen sok fajtája, és alkalmazása létezik, ráadásul a napról-napra fejlődő technológia újabb területeken, vagy jobb hatásokkal teszi lehetővé a megújuló energiahasznosítást. Abony kedvező adottságokkal rendelkezik a geotermikus, biomassa, - felhasználás területén, illetve kiegészítő jelleggel napenergia hasznosítás is szóba jöhet.

Abony területén felhasználható megújuló energiaforrások hasznosítási lehetőségei:

Geotermikus energia

A geotermikus hőhasznosításnak több módszere is ismert. Legegyszerűbb fűtési célokra felhasználni. Fűtésre általában 100°C alatti hőmérsékletű geotermikus folyadékot használnak. A fűtési alkalmazásokon kívül a geotermikus energia villamos energia termelésére is alkalmas. Ha az önkormányzat úgy dönt, hogy vonzáskörzetében felkutatja a geotermikus energiaforrásokat, akkor előbb érdemes figyelembe vennie azt, hogy a magyarországi olajkutatásokkor a fúrásoknál sok esetben meleg víz tört a felszínre, amit hasznosítani lehetne fűtési és energetikai célokra. Ezeknek a lezárt, de hasznosítható kutaknak a száma több százra becsülhető. A hozzávetőlegesen 60-80 millió forintba kerülő fúrási költség megtakarítása igen jó lehetőségeket teremt a geotermikus energia felhasználására.

Egy másik lehetőség a geotermikus folyadékban oldott gázok leválasztása. Ez a gáz gyakran metán, amely szintén közvetlenül hasznosítható vagy értékesíthető.

Lehetőségek:

- fűtés
- melegvíz-ellátás
- villamos-energia termelés
- gyógyturizmus
- szárítás

A lakó- és középületek fűtési és használatimelegvíz-igényét a 80-90 °C-os hévizet szolgáltató kutakkal távhőszolgáltatás szerűen, illeszkedve a meglévő fűtési rendszerekhez ki lehetne elégíteni. Tekintve, hogy a földgáztüzelés egyre drágább a geotermikus alaphőellátásra való áttérés is meggondolandó.

Biomassza

A biomassza előnyei:

- a fotoszintézist fenntartó napsugárzásnak köszönhető megújulás,
- az energetikai hasznosítás lehetősége a légkör széndioxid-koncentrációjának növelése nélkül

A biomassza energetikai felhasználása CO₂-semleges, vagyis elégetésekor csak annyi széndioxid termelődik, amennyit a növényi fotoszintézis felhasznált. A biomassza a szén, kőolaj és a földgáz után a világ negyedik legnagyobb energiaforrása.

Lehetőségek:

- melegvíz-ellátás
- gőztermelés
- fűtés
- szárítás
- villamos-energia termelés

Az agrárgazdasági mellék-termékek közvetlen és másodlagos tüzelőanyagként történő felhasználása hőtermelésre a legelterjedtebb. A szalmaféléket közvetlen tüzeléssel használati vagy fűtési célú meleg víz előállítására használják. A fakitermelésnél keletkező hulladékok nagy része 8-10%-os energiaráfordítással kitermelhető és hasznosítható. A másodlagos fafeldolgozás hulladékaiból közvetlenül gyártott brikett jó minőségű tüzelőanyag.

Biogáz:

A biogáz-technológia nemcsak a szerves hulladékok (állati és növényi eredetű, szennyvíziszap, szerves hulladékok) kezelésének eszköze, hanem számolni kell a biogáz célú energianövény (silókukorica, cukorcirok, szudáni fű, csicsóka, energinád stb.) termesztésével is. A biogáz felhasználás lehetőségei:

- villamos-és hőenergia termelés decentralizált kiserőművekben
- tisztítás után, földgáz minőségű energiahordozó előállítása
- bioüzemanyagként hasznosítás

Gazdaságpolitikai szempontból előnyösebbek azok a beruházások, melyek a biogázüzemekben keletkező hőenergiát hasznosítani is tudják (pl.: bioetanol, és biogázgyártás együttes alkalmazása).

Hátrányok, problémák:

- hosszú megtérülési idő (7-8 év)
- a zöldáram árszabályozási hiányosságai, nehezítik a megtermelt villamos energia értékesítését közhálózatba
- a jelenlegi szabályozás a nagykapacitású üzemeknek kedvez

Bioüzemanyagok:

A bioüzemanyag elnevezés arra utal, hogy a hagyományos üzemanyagokhoz növényi vagy állati eredetű, üzemanyagként alkalmazható komponenseket kevernek. Alapvetően két csoportjuk van, a bioetanol és a biodízel. A bioetanol növényi alapon gyártott nagy tisztaságú alkohol, melynek előállítása intenzív energiaigénnyel bír, és egyéb környezetet is terhelő anyagok kezelését is igényli. A biodízel növényi olajokból és/vagy állati zsírokból előállított motorhajtó üzemanyag komponens, melyet főleg repceből, és napraforgóból állítanak elő. Előnye, hogy kevés energiát igényel, és relatíve kis környezetterheléssel jár.

Napenergia

A napenergia technológiai hasznosítását két nagy csoportra oszthatjuk. Az egyik esetben nem alkalmazunk külön berendezést a napenergia fogadására, ekkor passzív napenergia-hasznosításról beszélünk. A másik esetben a napenergia befogadására és elvezetésére gépészeti berendezéseket használunk, ez az aktív módszer. A passzív (építészeti) napenergia hasznosítás építészeti tervek (elvek és eszközök) alkalmazásával lehető teszi olyan szolár bioklimatikus épületek létesítését, amelyeknek hagyományos energiafogyasztása 50-60 %-al csökkenthető. A passzív energiahasznosítás lehetőségei:

- szárítás
- fóliasátor, üvegházak, épületek „fűtése”

A lakások, munkahelyek ablakait leghelyesebb a déli falon elhelyezni. A fűtési időszakban ugyanis a déli oldalra sokkal több napsugárzási energia érkezik, mint az épületek többi oldalára, ezáltal a fűtési energiával takarékoskodhatunk. Nyáron a Nap magas járása miatt a déli fal viszonylag kevés energiát kap, ráadásul az ablakokat könnyen elárnyékol-hatjuk a direkt sugárzás elől a fal síkjából kissé kiugró ereszt, erkély vagy más árnyékvetítő segítségével.

Az aktív napenergia-hasznosítás területei:

- melegvíz biztosítás
- fűtés
- energiaellátás

A napenergiát hasznosító berendezések típusai:

- napkollektorok (napsugárzás-gyűjtők)

A kollektorokban elnyelt napenergia használati meleg víz előállítására is alkalmas. Amennyiben a hőenergiát egy hőcserélőn keresztül a lakás fűtőkör-hálózatába juttatjuk, a napenergia felhasználásával a fűtési energiaköltségek mérsékelhetők. A viszonylag magas beruházási és üzemeltetési költségek megtérülését azonban akadályozza a gyenge és változó téli napbesugárzás. Ezért kívánunk foglalkozni e téma helyi vizsgálatával is. A napkollektorok hatásfoka általában 30-70%.

- naptűzhely

A visszavert napsugarak összegyűjtött energiájával naptűzhely, napkóhó működtethető. A naptűzhely nagyságától és beeső sugárzási teljesítményétől függően főzésre, sütésre, a napkóhó kóhászati anyagmegmunkálásra alkalmas. Mivel a sugárzási teljesítményt a Nap biztosítja, a tűzhely csak napsütésben használható. A naptűzhellyel végzett mérések alapján a tűzhely hatásfoka 40-45% körüli

- napelemek

A napelemek a Napból érkező sugárzási energiát 8-15% hatásfokkal alakítják át elektromos energiává. A fotovillamos berendezések elterjedését a jelentős előállítási

költség lassítja. A mikroelektronikában az alapanyagköltség elenyésző, ezért a kis teljesítményű berendezéseknél (pl. zsebszámológépeknél) a napelemeket használják. A nagy felületű napelemeknél az alapanyag drága, ezért ezeket főleg kísérleti célokra használják. A napelemek alkalmazásának főbb területei a következők:

- Lakóházak, tanyák áramellátása.
- Közsükségleti cikkek, pl. számológépek, órák, játékok, rádiók, televíziók, akkumulátortöltők áramforrásának biztosítása.
- Helyi telefonközpontok áramellátása.
- Villamos hálózattal kapcsolatban lévő energiatermelő rendszerek kialakítása. Ezeknél a fényelemmel szolgáltatott áramot elektronikus módszerrel váltóárammá alakítják, ezt először 800 V-ra, majd 20 kV-ra transzformálják, és az áramot betáplálják a közüzemi hálózatba.

A napenergiát hasznosító berendezések jelenleg még költségesek a hagyományos berendezésekhez képest. Ez a többletköltség azonban az üzemelés során megtérül. A megtérülés időtartama a hagyományos energiafajták árától függ: magas árak mellett a napenergiát hasznosító berendezés hamarabb válik gazdaságossá.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (MFt)
I. Energiafelhasználás csökkentése			
1.	Önkormányzati üzemeltetésű intézmények energetikai korszerűsítése (fűtésrendszer, világítás, melegvízellátás, hőszigetelés stb.)	2016-ig folyamatosan	100-500
2.	Közvilágítás további korszerűsítése	2016-ig folyamatosan	50
3.	Lakossági energifelhasználás csökkentése érdekében, az energiatakarékos életmód népszerűsítése, és a lakóépületek energetikai korszerűsítése (lakossági fórum, kiadványok, tájékoztatók)	folyamatosan	3
Megvalósító, költségviselő: Önkormányzat			
II. Megújuló energiafelhasználás növelése			
4	Települési energiastratégia kidolgozása	2010-2011	0,3
5	A település megújuló energia potenciáljának felmérése és alkalmazási lehetőségeik meghatározása	2010-2011	0,3
6	Az energiahasznosítás racionalizálása az önkormányzati intézményekben	2010-2015	-
7	Megújuló energiaforrásokra épülő beruházások	folyamatos	-
8	Energiatakarékos szemlélet kialakítása	folyamatos	-
Megvalósító, költségviselő: • Önkormányzat • Lakosság • E.ON Zrt. • TIGÁZ DSO Kft. • Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség			
Forrás:			

A 2007-2013 közötti tervezési időszakban elsősorban a KEOP keretében lehet pályázni a megújuló energiaforrás felhasználás növelésére, a meghirdetésre kerülő pályázatok teljes támogatási összege 57 milliárd forint. Lehetőség lesz kombinált - energiahatékonysági és megújuló energiatermelést segítő - pályázati források elnyerésére is, akár központi, akár helyi intézmények, alapítványok, egyházak, vállalkozások és magánszemélyek részére is. Ezen kívül a Nemzeti Energiatakarékosági Program (NEP) forrásaira is lehet pályázni, melyből 2008-ban több mint 1,8 milliárd forintot nyertek el a pályázók. A NEP keretében a lakosság számára 2015-ig 15-20 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás, valamint akár 100 milliárd forint kedvezményes hitelkeret áll rendelkezésre, amelyből mintegy 100 ezer lakásban csökkenthető az energiafogyasztás.

- KEOP - 2009 - 4.2.0/B Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal
- KEOP – 2009 - 4.4.0 Megújuló alapú villamosenergia-, kapcsolt hő és villamosenergia-, valamint biomentán –termelés támogatása
- KEOP – 2009 – 5.3.0/B – Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva
- KEOP – 2009 – 5.3.0./A – Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás fejlesztések
- KE OP – 2009 - 5.2.0 Harmadikfeles finanszírozás
- KEOP - 2009 - 5.4.0. - Távhő-szektor energetikai korszerűsítése
- KEOP-2009-5.2.0/BHarmadik feles finanszírozás – épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosításalkombinálva
- KMOP-2009-3.3.3. - Megújuló energiahordozó felhasználás növelés

Energiatakarékosági Hitel Alapból (ún. német szénsegélyből) pályázható kedvezményes kamatozású hitel az energiatakarékosági, az energiahatékonyság növelést szolgáló és a megújuló energiaforrások elterjedését segítő beruházások megvalósítását támogatja

2.3.2 Hatások/mutatók

Környezeti hatások:

- munkahelyteremtés
- földterületek gazdaságosabb kihasználása, ami elősegíti a mezőgazdasági struktúraváltást is
- növényfelesleg hasznosítása
- környezetszennyezés csökkenése
- sok esetben magasabb fajlagos költségek, hosszú távú megtérülés
- csökkenhetnek a természetes élőhelyek, és az élelmiszer célú termőterület
- csökkenhet a biológiai sokféleség
- intenzívebbé váló gazdálkodás
- javul az energiaellátás biztonsága

Mutatók:

- a kibocsátott CO₂ mennyisége
- az új munkahelyek száma
- az egy főre jutó energifelhasználás mennyisége
- az egy főre jutó alternatív energiafelhasználás mennyisége

2.3.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Energiafelhasználás csökkentése	
EGK Irányelv	
2006/32/EK Irányelv: energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról	
Országos program	
- Nemzeti Energiatakarékosági Program 2008 (NEP) - Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Program	

I. Megújuló energiafelhasználás növelése	
EGK Irányelv	
2001/77/EK irányelv a zöld villamos energia támogatásáról, 2003/30/EK irányelv a közlekedésben használt bio-üzemanyagokról 2003/87/EK irányelv az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek	
Országos program	
- Magyarország megújuló energiaforrás felhasználás növelésének stratégiája 2007-2020 - Magyarország fenntartható energiastratégiája 2006 - Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Nemzeti Éghajlat-változási Program 2009-2010	

2.4 Helyi értékek védelme, kül- és belterületi zöldfelületfejlesztés

2.4.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

A természetvédelmi értékek megőrzése két módon lehetséges. Egyrészt a mezőgazdasági és természetvédelmi szándékok összehangolásával, másrészt a természeti értékek feltárásával és hathatós védelmének a megszervezésével. A település kritikusan alacsony erdősültsége, az intenzíven hasznosított szántóterületek nagy aránya, a termőhelyi adottságok és a művelési ágak összehangoltságának hiánya mind abba az irányba mutatnak, hogy a település külterületeinek területhasználatán változtatni kell. Ezt csak egy összehangolt, a tulajdonosi érdekeket is figyelembe vevő ösztönző folyamat végeredményeként lehet elérni. Az Önkormányzat eszközei sajnos ez esetben kimerül az ösztönzésben, a felvilágosításban és a hatáskörükön belüli szabályozásban.

A természeti értékek megőrzésének másik eszköze a természeti értékek védelmének a megszervezése. A természeti értékek védelmét – az értékek unikalitásától függően – minden szinten (nemzetközi, országos, helyi) biztosítani kell.

A nemzetközi értékvédelem a Natura 2000-es területek lehatárolásával már megtörtént. A helyi értékvédelem még gyerekcipőben jár a településen, pedig a helyi természeti értékek védelme különösen fontos az ott élő lakosság hagyományait, kötődését, kultúrtörténeti emlékeit és helyi öntudatát tekintve. A helyi értékvédelmi rendelet megalkotásával párhuzamosan - azt alátámasztandó – elkészülhet az egyes települések Egyedi Tájéérték-katasztere, mely a természeti értékeken túl az adott település számára meghatározó, helyi jelentőségű kultúrtörténeti, történelmi és egyházi értékeket is magában foglalja.

A természet védelmét szolgálja, és egyben pótolja a természeti területek körüli hiányosságokat, a 253/1197. (XII.20) Korm.rendelet 2.§, és 7.§-a, melynek alkalmazása a rendezési terveken keresztül érvényesíti a természeti, természetközeli területek védelmét.

Az épített környezet szempontjából fontos a meglévő országosan és helyileg védett emlékek állagmegóvása, fontos figyelmet kell fordítani ezek fenntartására.

A település belterületi zöldfelületi ellátottsága nem megfelelő. Szükség lenne több utcán fasor telepítésére, illetve a meglévő fasorok megifjítására, a hiányzó fák pótlására.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/határidő	Forrásigény (Mft)
I. A természeti és a termőhelyi adottságok optimalizálása a művelési ágakkal			
1	Erdősültség növelése	folyamatosan	-
2	Mezőgazdálkodás racionalizálása, struktúra váltás	folyamatosan	-
3	Mezővédő erdősávok telepítése	folyamatosan	100
Ösztönző, kezdeményező: • Önkormányzat • Civil szervezetek Megvalósító, költségviselő: • Gazdálkodók • Tulajdonosok			

I. Természeti értékek védelme			
4	Helyi természetvédelmi rendelet megalkotása, a már meglévő megújítása	2010-2012	0
5	Egyedi Tájéértékek kataszterezése	2010-2011	0,2
6	Abonyi kaszáló erdő védelmének biztosítása	folyamatosan	-
Megvalósító, költségviselő: • Önkormányzat • Civil szervezetek • Nemzeti Park Igazgatóság KVVM Természetvédelmi Hivatal			
II. Épített környezet védelme			
7	A védelem alatt álló épületek felújítása, megóvása	folyamatosan	-
Megvalósító, közreműködő: • Önkormányzat • Országos Műemlékvédelmi Hivatal • Vállalkozások • Civil szervezetek			
III. Zöldfelületfejlesztés			
8	A belterületi zöldfelületi rendszer fejlesztése, egységes kertészeti-tájrendezési koncepció kidolgozása	2012	0,5-50
Megvalósító, közreműködő: • Önkormányzat • Civil szervezetek • lakosság			
Forrás: • LIFE+ - Természet és biodiverzitás program (2009 májustól) • KEOP-2009-3.1.2 - Élőhelyvédelem és -helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése • FVM – erdők felújítása - Rendelet az erdők felújításának csekély összegű (de minimis) támogatásáról • FVM - Gazdaságátadáshoz nyújtandó támogatás • Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás • Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatás • Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás • KVVM - Zöld Forrás pályázati felhívás - Nemzeti Környezetvédelmi Programban való civil társadalom projektjeinek támogatása			

2.4.2 Hatások/mutatók

Hatások

- Több természetközeli élőhely
- Hatékonyabb, racionalizáltabb, a természeti és környezeti prioritásokat is figyelembe vevő gazdálkodás
- Jobb mikroklimatikus hatások a külterületeken, mely a belterületek helyi klímájára is kedvezően hat
- Kellemesebb lakókörnyezet, növekvő komfortérzet és lakosságmegtartó képesség
- Szabályozott természetvédelem megvalósulása helyi szinten is
- Nagyobb természetes vadállomány

- zöldfelületek nagysága nő
- környezeti tudatosság, helytörténeti kötődés mértéke nő
- életminőség, komfortérzet, élhetőség javul
- lakossági elégedettség nő
- az utcaképek javulnak

Mutatók:

- Erdősültség aránya
- Talajminőségi adatok
- Mezővédő erdősávok nagysága
- Szántóterületek nagysága
- Erdők évi folyónövekedésének nagysága
- Szántóterületek aránya
- Helyi védelmi rendeletek száma
- Helyi védett értékek száma
- Egyedi Tájértékek száma
- egy főre jutó zöldfelületek nagysága
- egy főre jutó fák mennyisége

2.4.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. A természeti és a termőhelyi adottságok optimalizálása a művelési ágakkal	
EGK Irányelv	
1257/1999/EK rendelet az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról 817/2004/EK rendelet az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapból (EMOGA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1257/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról	
Országos program	
Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) a 2007-2013	
II. A természeti értékek védelme	
EGK Irányelv, európai egyezmények	
- A tanács 92/43/EK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadonélő állat- és növényvilág védelméről - A tanács 79/409/EGK irányelve a vadon élő madarak védelméről - Európai Táj Egyezmény, 2000. Firenze - A nemzetközi jelentőségű vadzizekről, különösen a vizimadarak tartózkodási helyéről szóló, Ramsarban, 1971-ben elfogadott Egyezmény - Biológiai Sokféleség Egyezmény 1995. - Berni egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről 1990. - Bonni Egyezmény a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről, 1979.	
Országos program	
- A természetvédelem erdészeti szakmai koncepciója - KVVM Természetvédelmi Hivatal - Védelemre tervezett természeti területek jegyzéke 2009. április 21. - A nemzeti park-igazgatóságok fejlesztési koncepcióinak elkészülése folyamatban	

II. Épített környezet védelme	
Országos program	
<i>Nemzeti Környezetvédelmi Program II.</i> Városi környezetminőség akcióprogram: Épített környezeti elemek megfelelő állapotának biztosítása, az épített értékek védelme	
Megyei Program	
<i>Pest megye III. Környezetvédelmi Programja</i> Helyi értékek védelme stratégia program	
II. Zöldfelületfejlesztés	
Országos program	
<i>Nemzeti Környezetvédelmi Program II.</i> Városi környezetminőség akcióprogram: Városi zöldterületek védelme, arányuk növelése, állapotuk javítása	
Megyei Program	
<i>Pest megye III. Környezetvédelmi Programja</i> Egészséges települési környezet stratégia program	

2.5 A korszerű hulladékgazdálkodás feltételeinek megteremtése

Abony rendelkezik helyi hulladékgazdálkodási tervvel, melyek 2008-ig tartó tervezési időszakra készült - összhangban az OHT-vel – ezért a következő tervezési időszakra szóló helyi hulladékgazdálkodási terv készítése időszerű. Az új OHT, és az erre épülő regionális tervek készítése még folyamatban van, melyek meg fogják határozni a hulladékgazdálkodás terén elérendő célokat és szükséges intézkedéseket 2009-2014 között. A helyi hulladékgazdálkodási terveket 2 évente felül kell vizsgálni, és célszerű intézkedési programokban meghatározni a rövidtávú feladatokat.

2.5.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (Mft)
I. Települési szilárd hulladékkezelés			
1.	Szelektív hulladékgyűjtés teljessé tétele (pl. fém összetevők külön gyűjtése a hulladékgyűjtő szigeteken)	2014	0,5
2.	Zöld hulladékok házi komposztálásának ösztönzése	folyamatosan	1
3.	A komposztált zöld hulladékok hasznosítása (energetikai hasznosítás, tápanyag utánpótlás - minősítés stb.)	2016	10-500
4.	Állati eredetű hulladék begyűjtő-kezelő rendszer kialakítása, esetleg helyben hasznosítás-ártalmatlanítás (pl. égető)	-	0-50
5.	A komposztált szennyvíziszap hasznosítása	2016	50
6.	Hulladékgazdálkodási terv készítése a következő tervezési időszakra, és a két évente felülvizsgálata.	2010	0,2
7.	Inert hulladéklerakó-gyűjtő hely kialakítása	2014	10
Megvalósító, költségviselő: Önkormányzat, Üzemeltetők (hulladékgazdálkodási célú létesítmény)			
Forrás: • KEOP – 2009 – 1.1.1 és KEOP –2009 – 7.1.1.1 Települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek fejlesztése • KEOP 1.2 Meglévő, működő, térségi szintű, települési szilárdhulladék-kezelési rendszer/rendszerek technológiai és/vagy területi kiegészítése kétfordulós pályázat • KEOP 1.3 Települési szilárd hulladékok szelektív gyűjtő-, begyűjtő- és szállítórendszerének fejlesztése egyfordulós pályázat • Önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati eredetű hulladék gyűjtő-, begyűjtő- és szállító rendszerének kialakítása kétfordulós pályázat • KEOP 1.5 Házi komposztálás elősegítése egyfordulós pályázat			
II. Települési folyékony hulladékkezelés			
Ld. 2.2 Akcióprogram			
III. Illegális hulladéklerakások felszámolása, rekultiváció			
7.	Felhagyott régi hulladéklerakó rekultivációja	2015	50-100
8.	Illegális hulladéklerakások felszámolása, megakadályozása	Folyamatos	-
Megvalósító, költségviselő: Önkormányzat, Üzemeltetők (hulladékgazdálkodási célú létesítmény)			

Forrás:

- KEOP –2009 - 2.3.0, A települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése
- KvVM 2009. évi, az illegális hulladéklerakók felszámolása feladatainak támogatása (pályázhatnak települési önkormányzatok, non-profit társadalmi szervezetek)

2.5.2 Hatások/mutatók

Hatások:

- Javul a természetes környezet minősége, az épített környezet állapota
- esztétikusabbá válik a környezet
- javul a lakosság közérzete, ezáltal a település lakosságmegtartó képessége nő

Mutatók:

- A szelektív módon gyűjtött hulladék mennyisége (m3)
- A környezetszennyezés mértékének csökkenése a régi hulladéklerakó környezetében
- Az illegálisan lerakott hulladék mennyisége (m3)
- Hasznosított zöldhulladék mennyisége (m3)

2.5.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Települési szilárd hulladékkezelés	
EGK Irányelv	
	• 75/442/EGK Hulladék-keretirányelv • 91/689/EGK Veszélyes hulladék irányelv • 99/31/EK Hulladéklerakó irányelv
Országos, regionális program	
	• Országos hulladékgazdálkodási Terv 2003-2008 • Közép-Magyarországi Régió Területi Hulladékgazdálkodási terve 2003-2008
Térségi/települési szintű tervek, programok	
	• Szolnok, Abony, Rákóczi falva és Szajol felhagyott települési szilárdhulladék-lerakóinak rekultivációs programja KEOP–7.2.3.0-2007-2009, előkészítés alatt • Települési hulladékgazdálkodási terv 2003-2008

2.6 Környezetbiztonság növelése

2.6.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

A belvízvédelem sajátos magyar probléma, amellyel EU szinten nem foglalkoznak, ugyanakkor a Víz Keretirányelvnek az árvízvédelemre vonatkozó előírásaival kapcsolatos megállapítások legnagyobb része a belvízvédelemre is érvényes. A belvizekből keletkező feleséget károkozás nélkül érdemes visszatartani a földeken, ezzel javítva a talajok vízháztartását, a terület vízgazdálkodását. Ezt a csatornák szelvényének módosításával, kiöblösödések kialakításával, vízkormányzó műtárgyak megfelelő elhelyezésével érhetők el. Ezáltal vizes élőhelyek is létrejönnek, amely által javul a térség talajvízháztartása. Sok helyen a feliszapolódott, funkciójukat már régen nem biztosító csatornák megszüntetése hasznosabbnak bizonyul, mint a költséges rekonstrukció.

Az aszály elleni védekezésben hatásos lehet az erdők, gyepek területének növelése, minőségük javítása, a vizek visszatartása, az öntözés, vízátervezés lehetőségeinek takarékos és jobb kihasználása, a táj mozaikosságának visszaállítása, a térségi vízátervezések, vízkészlet igények és lehetőségek összhangba hozása. A nagy területű szántók táblahatáraitra is telepíthetők erdő- és növény-sávok, melyek csökkenthetik a szél szárító hatását, párolgásukkal részt vehetnek a légköri nedvességtartalom növelésében. Meg kell teremteni a területfejlesztés és a területrendezési igények (tervek) összhangját a vízrajzi és a természetes vízjárási viszonyokkal.

Belterületen különösen fontos, hogy a vízelvezető rendszereket csak „tisztá” csapadékvíz gyűjtésére használják, a szennyező anyag bebocsátásokat meg kell szüntetni. Fordítva is elmondható ugyanez, meg kell szüntetni a csapadékvizek szennyvízcsatornába történő bevezetését is, mely a szennyvíztisztító telepekre nézve hidraulikai terhelést jelent.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (Mft)
I. Belvízbiztonság növelése			
1.	Külterületi belvízcsatornák rekonstrukciója karbantartása, természetközeli megoldásokkal (kotrás során a meder egyik oldalát érintetlenül hagyva, a csatorna nyomvonalá kanyargóssá téve áramlási holtterek kialakítása, amelyek ökológiai szempontból kedvezőek, de nem gátolják a belvízelvezetést)	folyamatos	1-200
2.	Települési vízkárelhárítási tervek készítése	folyamatos	0,5
Megvalósító, költségviselő: Önkormányzat, illetékes vízügyi igazgatóság			
Forrás: a belvizek elleni védelem finanszírozása elsődlegesen az állami költségvetés feladata.			
II. Aszály okozta kártételek elleni védelem			
3.	A vízvisszatartás lehetőségeinek megteremtése	folyamatos	-
4.	Mezőgazdasági struktúra váltás	folyamatos	-

Megvalósító, költségviselő:				
Önkormányzat, illetékes vízügyi igazgatóság				
Forrás:				
- Állami költségvetés - ÚMVP				
III. vízminőségkárelhárítás				
5.	Egyedi kárelhárítási tervek készítése (környezet veszélyeztetésével járó tevékenységek esetén)		folyamatos	1
Megvalósító, költségviselő:				
Önkormányzat, illetékes vízügyi igazgatóság, szennyezőforrás üzemeltetője				
Forrás:				
- KEOP – 2009 – 2.2.1. – Komplex vízvédelmi beruházások - KEOP – 2009 - 2.4.0, KEOP-2009-7.2.4.0 Szennyezett területek kármentesítése - GOP/ROP				

2.6.2 Hatások/mutatók

Hatások:

- javul a terület belvízbiztonsága
- csökken az aszályosság
- javul a térség vízgazdálkodási egynelege
- javul a vízfolyások, csatornák ökológiai állapota
- a tájpotenciálnak megfelelő gazdálkodás elterjedése
- javul a vizek minősége

Mutatók:

- belvízzel elöntött területek nagysága
- asszályal súlytott területek nagysága
- a belvíz okozta károk nagysága, és a helyrehozatra fordított összeg
- termés mennyisége, minősége
- szennyezett vizek mennyisége

2.6.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Belvízbiztonság növelése	
EGK Irányelv	
Eu Víz Keretirányelv	
Megyei program	
Pest Megye III. Környezetvédelmi Programja	
A vízminőség komplex védelme stratégiai program: Belvízvédelem	
II. Aszály okozta kártételek elleni védelem	
EGK Irányelv	
Eu Víz Keretirányelv	

Országos, regionális program	
<i>Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia</i>	
III. vízminőségkárelhárítás	
EGK Irányelv	
• 80/68/EGK: A felszín alatti víz egyes veszélyes anyagok által okozott szennyezés elleni védelme • 96/61/EK: Környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése irányelv (IPPC) • <i>Eu Víz Keretirányelv</i>	
Országos, regionális program	
• Országos Környezeti Kármentesítési Program: Az Országos Környezeti Kármentesítési Program célja a felszín alatti vizek, a földtani közeg veszélyeztetésének, szennyezettségének, károsodásának megismerése; a veszélyeztetett területeken a szennyezettség kockázatának csökkentése; valamint a szennyezett területeken a szennyezettség csökkentésének vagy megszüntetésének elősegítése. • VIKÁR	

2.7 Környezeti tudat és szemlélet fejlesztése

2.7.1 A célok megvalósításához szükséges intézkedések

A környezeti problémák okainak és megoldásának összetettsége miatt az ökológiai kérdéseken túlmutatóan tudatosítani kell azok társadalmi, gazdasági rendszerrel való összefüggéseit. A természeti környezet rohamos romlását csak úgy tudjuk elkerülni, hogy kialakítjuk a környezetharmonikus magatartási és életviteli mintákat.

A fenntartható fejlődés érdekében az oktatás, különösen az alapoktatás feladata, hogy felébressze és erősítse a környezeti és etikai tudatosságot, kialakítsa a fenntartható fejlődéssel összhangban levő értékeket és beállítódottságokat, képességeket és viselkedéseket, valamint a hatékony társadalmi részvételt a döntéshozatalban. A Köznevelési Törvény, a Nemzeti Alaptanterv és a Kerettanterv is hangsúlyozza a környezeti nevelés fontosságát az iskolákban, de minden tanuló számára kötelező, önálló tantárgyként történő oktatását nem írja elő. Természetesen minden iskolának megvan a lehetősége, hogy helyi tantervében kialakítson ilyen tantárgyat. Az iskoláknak ellenben ki kell dolgozniuk a pedagógiai programjuk részeként környezeti nevelési koncepciójukat, melyekbe az alábbi ötletek is jól illeszthetnek:

- iskolakertet kialakítása, melyben különböző növényi társulások bemutatására, tanulmányozására van lehetőség. A tápanyag utánpótlás biztosítására ki lehet egy kisebb komposztálót is alakítani, ahova a gyerekek akár otthonról is hozhatják a szerves konyhai hulladékot. (Ezzel a szelektív hulladékgyűjtés is részben megalapozható.)
- iskolák által szervezett papírgyűjtés. Ez kiegészülhet a fém hulladékok gyűjtésével is. Érdemes az elhasznált lapos elemek gyűjtését is megszervezni, tárolásuk helyigénye kicsi, de az elszállítás, megsemmisítést biztosítani kell. A tanulók motiválásában szerepe lehet a leadott darabszámokhoz kapcsolódó tanári, igazgatói dícséretnek is.

Számtalan lehetőség kínálkozik még a felsoroltakon kívül is a környezeti nevelésben, melyek feltárása és kidolgozása az önkormányzat, a pedagógusok és a civil önszerveződő csoportok együttműködése által valósítható meg. Az ország sok településén szerveznek évente egy-két alkalommal szeméthyűjtési akciókat, amikor is a települések külterületéről is megkísérlik eltávolítani az illegálisan lerakott szemetet. Ezekbe az akciókba is érdemes bevonni az iskolásokat.

Mint már említettük a felnőtt korosztály tudatformálása nehezebb. Ennek ellenére folyamatos tájékoztatásuk elengedhetetlen. Abony területén a hulladékgazdálkodással (szelektív gyűjtés, illegális lerakás stb.) és a közlekedéssel kapcsolatos környezetszennyezéssel (levegő, zaj) kapcsolatos tudatformálásra, tájékoztatásra lenne szükség. Ehhez a tevékenységhez az önkormányzat, intézmények, civil szervezetek összehangolt munkájára van szükség. Az önkormányzati intézményeknek példamutató üzemeltetése is nagyon fontos, melyet sokszor egyszerűen megvalósítható intézkedések jeletenek:

- papírtakarékos hivatali munka, szelektív hulladékgyűjtés stb.
- szelektív hulladékgyűjtés (tinta patron, használt elem, papír, műanyag
- intenzív téli szellőztetés
- energiatakarékos égők használata
- víztakarékos wc öblítők stb.

Sor-szám	Feladat, intézkedés, eszköz	Ütemezés/ Határidő	Forrásigény (MFt)
I. Környezetvédelmi tömegkommunikáció fejlesztése, tudat- és szemléletformálás			
1.	A lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról (helyi sajtó, hirdetmény, internet)	Folyamatos	-
2.	Lakosság bevonása a környezetvédelmi döntésekbe	Folyamatos	-
3.	Figyelemfelhívó szóróanyagok, tájékoztató füzetek, plakátok készítése a háztartásokban keletkező környezetre veszélyes termékekről, kezelésükről	2009-2011	0,1-0,5
4.	Környezetvédelmi célú rendezvények megtartása	Folyamatos	-
Megvalósító, költségviselő: - Önkormányzat - tömegtájékoztatás szervezetei (nyomtatott és elektronikus sajtó) és személyiségei - ÁNTSZ			
Forrás: KEOP- 7.6.3.0/09 Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (E-környezetvédelem)			
II. A környezeti nevelés segítése			
5.	Környezeti nevelés ösztönzése	Folyamatos	-
6.	Környezeti nevelési programok készítése	2010-2012	-
Megvalósító, költségviselő: - Önkormányzat, - Oktatási, közművelődési intézmények - Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Iroda - ÁNTSZ - Nemzeti Park Igazgatóság - Civil szervezetek - Erdei iskolák			
Forrás: - Oktatási és Kulturális Minisztérium pályázatai - Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium pályázatai iskolásoknak, óvodásoknak - Alapítványi pályázatok			

2.7.2 Hatások/mutatók

Környezeti, társadalmi és gazdasági hatások:

- A lakosság környezeti tudatossága javul
- Tisztább környezet
- Tisztább, környezetbarát technológiák terjedése

Mutatók:

- Környezeti reklámok száma és hatékonysága
- Környezeti információk mennyisége
- Környezeti nevelést végző közintézmények számának bővülése

- Környezet- és természetvédelmi szakképzésben részesültek száma

2.7.3 Kapcsolódás magasabb szintű tervekhez, programokhoz

I. Környezetvédelmi tömegkommunikáció fejlesztése, tudat- és szemléletformálás	
EGK Irányelv	
90/313/EGK a környezeti információhoz jutás szabadságáról: a hatóságok birtokában levő környezetre vonatkozó információkhoz való hozzáférést és az ismeretek terjesztésének szabadságát biztosítja	
Országos/regionális program	
<i>Nemzeti Környezetvédelmi Program II.: Környezettudatosság növelése Akcióprogram</i> • a társadalom környezettel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteinek bővítése, • az információhoz jutás javítása, • a környezettudatos döntések és a fenntarthatóbb életmód ösztönzése, • a környezetpolitikai döntésekben a felelős társadalmi részvétel erősítése.	
Megyei szintű program	
<i>Pest Megye III. Környezetvédelmi Programja</i> • Társadalmi tudatformálás	

II. A környezeti nevelés segítése	
Országos program:	
<i>Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia</i> • Célja, hogy növelje a környezeti nevelés hatékonyságát és a környezeti nevelők felkészültségét Magyarországon, mert csak így lehet elérni, hogy (a tudatformálás eredményeképpen) a természeti és emberi környezet állapotában tartós és megalapozott javulás következzen be. <i>Nemzeti Környezetvédelmi Program II.: Környezettudatosság növelése Akcióprogram</i> • A környezet- és természetvédelmi ismeretek, környezettudatosság közvetítése az oktatásban, a fenntarthatóság pedagógiájának általános elterjesztése	
Megyei szintű program:	
<i>Pest Megye III. Környezetvédelmi Programja</i> • Társadalmi tudatformálás	

3 IRODALOMJEGYZÉK

1. Nemzeti Környezetvédelmi Program II.
2. Pest megye Környezetvédelmi Programja III., 2008.
3. KÖTI-KTVF Állapotértékelése 2004/ 2006 / 2008
4. Önkormányzati adatszolgáltatás
5. KSH adatszolgáltatás
6. Jelentős vízgazdálkodási kérdések (Nagykőrösi-homokhát alegység): Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Vízgazdálkodási Osztály
7. Pest Megyei Területrendezési Terv
8. Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2003-2008
9. Közép-magyarországi Operatív Program (KMOP) 2007-2013
10. A Víz Keretirányelv hazai megvalósítása, Magyarország Vízgyűjtő-Gazdálkodási Terve (Az országos terv háttéranyaga), 2008
11. Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program
12. Közép-magyarországi régió Stratégiai Terve, 2007-2013
13. A parlagfű pollenszórásának alakulása a 2008. évben az előző évek adataival összehasonlításban, Országos Környezetegészségügyi Intézet, 2008.
14. Közlekedéspolitikai Konceptió 2003-2015
15. A közúti forgalom figyelemmel kísérése, 2007., Magyar Közút Állami Közútkezelő Fejlesztő Műszaki és Információs Kht.
16. Magyarország megújuló energiaforrás felhasználás növelésének stratégiája 2007-2020
17. Magyarország fenntartható energiastratégiája 2006
- 18.
19. Energiaracionalizálás prospektus
20. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Nemzeti Éghajlat-változási Program 2009-2010
21. Abony Város Önkormányzat Lakáskonceptiója 2008 – 2012
22. Ökológia 2. dolgozat, Makai Brigitta 2009.
23. Abony védett természeti értékei, Riznerné Gáspár Erika
24. A települési szilárd hulladékgazdálkodás fejlesztési stratégiája 2007-2016, 2006 Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
25. Helyi hulladékgazdálkodási terv 2004-2009
26. Országos Környezeti Kármentesítési Program
27. VIKÁR
28. Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia, 2003.
29. Gyulai Gaál Miklós Általános Iskola Pedagógiai Programja
30. Kinizsi Pál Gimnázium és Szakközépiskolában
31. Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2008-2025
32. www.abony.hu
33. www.miabonyunk.hu
34. www.kvvm.hu
35. www.dinpi.hu
36. www.natura.2000.hu
37. www.termeszetvedelem.hu
38. www.katasztrofavedelem.hu